

УКРАЇНА

(19) UA (11) 48823 (13) U
(51) МПК (2009)
B07B 13/04 (2006.01)
A01C 1/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ КАЛІБРУВАННЯ ПОСІВНОГО МАТЕРІАЛУ ПЛОДОВИХ КІСТОЧКОВИХ КУЛЬТУР

1

2

(21) u200908301

(22) 06.08.2009

(24) 12.04.2010

(46) 12.04.2010, Бюл.№ 7, 2010 р.

(72) БОНДАРЕНКО ЛАРИСА ЮРІЇВНА, КАРАЄВ
ОЛЕКСАНДР ГНАТОВИЧ

(73) ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНО-
ЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(57) Спосіб калібрування посівного матеріалу пло-
дових кісточкових культур, що включає сортування
посівного матеріалу, який **відрізняється** тим, що
посівний матеріал розділяють на три фракції за
шириною насіння.

Корисна модель відноситься до сільського го-
сподарства і може бути використана у садівництві,
а саме у плодovому розсадництві.

Відомий спосіб сортування посівного матеріа-
лу плодових кісточкових культур за питомою ва-
гою. Сортування відбувається зануренням посів-
ного матеріалу в сольовий розчин (Татариков А.Н.,
Зуев В.Ф. Питомник плодових и ягодных культур.
М.: Россельхозиздат, 1984. - 270с., Трусевич Г.В.,
Плодовый питомник, М., Россельхозиздат, 1974. -
192с.). Цей спосіб передбачає відбір шуплого, не-
наповненого насіння із загального об'єму, як не-
кондиційного, тобто непридатного для посіву. Не-
доліком такого способу є те, що сортування за
питомою вагою не забезпечує вирівняності посів-
ного матеріалу за розмірами. А це, в свою чергу,
призводить до збільшення витрат праці на догляд
за сіянцями і зменшення виходу якісного посадко-
вого матеріалу.

Також відомий спосіб сортування посівного
матеріалу кісточкових культур вручну за розмірами
на металевих ситах (Семеноводство и семенной
контроль / Елинкова Е., Бернат Й., Чех В. - М.:
Колос, 1980. - 335с.; Мережко И. И. Качество поса-
дочного материала и продуктивность плодовых
насаждений. - К.: Урожай, 1991. - 152с., Новосель-
цева А.С., Смирнов Н.А., Степанов С.Н. Плодовый
питомник М.: Колос, 1981. - 256с., Справочник по
лесным питомникам. М.: Лесная промышленность,
1983. - 280с.). Розміри і форму отворів металевих
сит не обґрунтовано, також не відомо на скільки
фракцій відбувається калібрування і які з них ви-
користовують для посіву. Недоліком такого спосо-
бу є громіздкість, додаткові витрати праці. Цей
спосіб не забезпечує потрібної якості розділення, а

отже призводить до підвищення собівартості про-
дукції розсадництва.

В основу корисної моделі поставлена задача:
знизити витрати праці та собівартість саджанців
використовуючи спосіб калібрування посівного
матеріалу плодових кісточкових культур, шляхом
розділення посівного матеріалу на три фракції за
шириною насіння, яке відбувається на установці
для калібрування, що забезпечує високу якість
посадкового матеріалу.

Поставлена задача вирішується тим, що у
способі калібрування посівного матеріалу пло-
дових кісточкових культур, що включає сортування
посівного матеріалу, згідно з корисною моделлю,
посівний матеріал розділяють на однорідні за роз-
мірами фракції, причому мірою оцінювання є маса
насіння. При запропонованому способі калібру-
вання посівного матеріалу плодових кісточкових
культур відбувається за шириною насіння. Певно-
му значенню ширини відповідає певна маса. Тому
в результаті калібрування отримуємо середню
фракцію насіння, яка вирівняна як за розмірами,
так і по масі.

Розділення посівного матеріалу на фракції за
шириною насіння відрізняє запропонований спосіб
від прототипу і дає можливість використовувати
точний посів при безпересадковій технології ви-
рощування саджанців плодових кісточкових куль-
тур, який буде сприяти якісній схожості насіння і
дозволить отримати більш вирівняні за розмірами
сіянці, зменшити витрати праці та знизити собівар-
тість вирощування саджанців плодових кісточко-
вих культур на 15-20%.

Спосіб здійснюється таким чином.

(19) UA (11) 48823 (13) U

Насіння плодкових кісточкових культур із бункера повільно подається на перше решето із круглими отворами так, що товщина шару на решеті дорівнює одній товщині кісточки для мигдалю, аличі і абрикоса і двом товщинам - для вишні і черешні. Самоорієнтовуючись середне за розмірами насіння потрапляє в отвори і просипається на друге решето, а крупне іде сходом. На другому решеті дрібне просипається через отвори, а середнє іде сходом з решета. Для збирання отриманих фракцій передбачено лотки, виконані з пластмаси, які запобігають руйнуванню кістянки. Причому середню фракцію використовуємо для посіву.

Застосовуючи запропонований спосіб калібрування посівного матеріалу плодкових кісточкових культур отримуємо фракційний склад насіння, який виражено у відсотках маси (табл. 1).

Приклад: Для отримання середньої фракції мигдалю насіння калібрують на установці для калібрування. Певний об'єм насіння розділяють на три фракції за шириною. В результаті отримуємо, що крупна фракція складає 17,4%, середня - 80,8%, дрібна - 1,3% (табл. 1). Приймаючи до уваги те, що середня фракція найбільш вирівняна за розмірами і масою, її використовуємо для посіву.

Таблиця 1

Фракційний склад насіння плодкових кісточкових культур виражений у відсотках маси

Культура	Маса крупної фракції, %	Маса середньої фракції, %	Маса дрібної фракції, %
Черешня	14,1	84,8	2,0
Вишня	5,9	80,6	13,8
Алича	19,2	73,9	8,6
Абрикос	10,6	87,6	3,4
Мигдаль	17,4	80,8	1,3